

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

№ 3614/2013 г.

София, 07.06.2013 г.

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

по конституционно дело № 13/2013 г.

ОТНОСНО: Искане на 96 народни представители от 42-рото Народно събрание за оспорване законността на изборите за народни представители за 42-рото Народно събрание, проведени на 12 май 2013 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С Ваше определение от 29.05.2013г. по к.д. № 13/2013г. (получено в прокуратурата на 31.05.2013 г.) главният прокурор е конституиран като заинтересована страна по делото.

В съответствие с предоставената ми възможност изразявам следното становище:

Конституционно дело № 13 от 2013 г. е образувано по искане на 96 народни представители от 42-рото Народно събрание за оспорване законността на изборите за народни представители за това Народно събрание, проведени на 12 май 2013 г. Мотивирано е със съображения за допуснати съществени нарушения на Конституцията в предизборния и изборния ден, изложени в пет пункта: 1) недопустима агитация в деня за размисъл и в деня на изборите; 2) участие в публичната част на кампанията на социологически агенции, трайно обвързани с определена политическа сила, участник в изборите. Поддържа се идеята, че изнасяните от тези агенции данни са довели до промяна

на общественно-политическите нагласи за гласуване; 3) гласуване в чужбина, извършено в противоречие с правилата на Изборния кодекс (ИК); 4) неспазване на нормативните изисквания на чл. 26, ал. 1, т. 22б ИК при водене на регистъра на жалбите в Централната избирателна комисия (ЦИК); 5) купуване на гласове в изборния процес в редица райони и избирателни секции.

На основание чл. 149, ал. 1, т. 7 и чл. 66 от Конституцията, вр. чл. 264, ал. 1 и ал. 5 ИК, се иска да бъдат обявени изцяло за незаконни изборите за народни представители за 42-рото Народно събрание поради нарушения на чл. 4, ал. 1, чл. 6, ал. 2, изр. първо, чл. 10, чл. 11, ал. 2, чл. 39, ал. 2 и чл. 41, ал. 1 от Конституцията, на чл. 44, ал. 2, чл. 74, чл. 133, чл. 137а и чл. 140 ИК, на чл. 10, т. 2 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и на чл. 19, т. 3, б. „а“, вр. чл. 25, б. „б“ от Международния пакт за граждански и политически права.

Искането е допуснато за разглеждане по същество. Намирам същото за неоснователно.

Предварително считам за необходимо да отбележа, че доколкото главният прокурор се ангажира със становище, то ще бъде по принцип и няма да обхване всички доводи в искането на народните представители.

1. Не излагам аргументи по същество по онези части от искането (пункт 1 и 2), чиито изводи почиват на интерпретация на социологически данни, нагласи, очаквания за избирателна активност и степента, в която избирателите били повлияни от твърдяната неправомерна политическа пропаганда. Считам, че направените съждения от вносителите на искането почиват върху обективно неизмерими величини или твърдени закононарушения, чийто ефект върху упражняването на активното избирателно право е неустановим по достатъчно надежден начин – както в национален мащаб, така и в отделни избирателни секции в страната и чужбина. В същото време намирам за напълно неоснователни доводите, които свързват действията на прокуратурата в изпълнение на законовите ѝ правомощия, с упражнено въздействие върху основни права на избирателите в „деня за размисъл“ (пункт 1).

2. Настоящото становище касае основно въпросите, които кореспондират с определението на Конституционния съд за допускане на искането до разглеждане по същество. Именно по тези въпроси Ви представям предварително принципно становище, доколкото към момента могат да се анализират само твърдения, а не цялата доказателствена съвкупност, която предстои да бъде събрана в изпълнение на Вашето определение.

2.1. Конституционният съд (КС) вече е имал повод да се произнесе, че не всяко установяване на изборно нарушение предпоставя упражняването на контрол върху законността на избора по чл. 149, ал. 1, т. 7 КРБ¹ и не всякога извършено изборно нарушение има за последица (е довело до) незаконност на избора. За да се твърди, съответно да се приеме, че изборите на целия състав на 42-рото Народно събрание или изборът на конкретни народни представители са незаконни, би следвало да се установи по безспорен начин, че са извършени нарушения на правилата за организация и провеждане на изборите, гласуване и определяне на изборните резултати и те са с характер и тежест да опорочат вота

¹ Вж. Решение на КС № 2/16.02.2010 г. по к.д. № 10/2009 г.

на избирателите. Освен това, релевантни са, от гледна точка на този контрол, само нарушенията, които имат връзка с получените мандати чрез възможността да се извърши евентуално изключване на гласове след установяване на тяхното разпределение по партии и коалиции. Очевидно, смисълът на контрола, извършван от КС, е при установяване на такива нарушения, които могат да бъдат свързани с разпределението на мандатите, да се стигне до преизчисляване на резултата от изборите и заместване на народните представители, чийто избор е обявен за незаконен. Това условие прави повечето от изложените в искането твърдения за нарушения поначало неотнормирани към обхвата на контрола, осъществяван от КС – така, както той е очертан в Решение на КС № 2/16.02.2010 г. по к.д. № 10/2009 г. С него КС вече е приел, че посредством технически доводи, като: прекомерен брой на гласувалите в една секция, дописване на внушителен брой избиратели в допълнителния избирателен списък; обстоятелствата по образуването на избирателни секции в чужбина (пункт 3); неотрязването на номерата на личните документи на допуснатите до гласуване по допълнителния списък, не могат да се обосноват нарушения, водещи до обявяване на незаконност на избора. Считаю, че от такъв характер са твърденията за неправилно администриране на постъпилите жалби в ЦИК (пункт 4).

Не виждам причина да се отстъпва от тази, вече възприета от КС, теза.

2.2. В досегашната практика на КС обявяването на незаконосъобразен избор с подадени в чужбина вотове е било следствие от отричане на удостоверителната стойност на протоколи за избор на определени секционни избирателни комисии. Това е възможно само тогава, когато протоколите са основани единствено на гласове, подадени от дописани избиратели по т.нар. „допълнителен списък“ – без никой от избирателите от т.нар. „основен списък“ да е гласувал. Допълнителното условие е, т. нар. „допълнителен списък“ да страда от липса на реквизит, което го прави негоден удостоверителен документ и води до изключване на всички гласове, без оглед на тайната на вота.

В искането се съдържат твърдения и са посочени конкретни протоколи на секционни избирателни комисии за пасивност на избирателите, включени в т.нар. „основни“ списъци в секциите, разкрити в Република Турция. От същите е видно, че във всички случаи са гласували избиратели от предварително вписаните (в „основния списък“) и вотът на секцията е формиран не само въз основа на допълнително вписани избиратели. Съобразно досегашната практика на Конституционния съд, това означава, че няма основания да се касира вотът на цялата секция с довод за отсъствие на доказателствена стойност на допълнителния списък – даже ако той не е оформен по надлежния ред. Това е така, защото е невъзможно да се определи разпределението на редовно подадените гласове на гласоподаватели от основния списък по листите на участващите партии, за да се изключи само вотът на избирателите по т.нар. „допълнителен списък“.

2.3. По принцип решението на Конституционния съд по искането за оспорване на законността на избора на народни представители не следва да се обвързва с факта на образуването на наказателни производства за престъпления против избирателните права на гражданите и неокончателните резултати от

90

разследванията (пункт 5). По тази причина споделям напълно аргументацията, с която КС е отклонил искането да се изискват материали по висящо досъдебно производство. Реализирането на наказателна и административнонаказателна отговорност съпровожда всяка изборна кампания и не е било основание за обявяване на незаконност на избора на народен представител или народни представители, ако няма доказателства, че нарушението е от характер да повлияе на разпределението на мандатите.

Предлагам, при преценката на допуснатите доказателства и окончателното си решение по искането на народните представители, да обсъдите горните доводи, повечето извлечени от досегашната практика на Конституционния съд.

С УВАЖЕНИЕ:

СОТИР ЦАЦАРОВ
ГЛАВЕН ПРОКУРОР

